

Оңтүстік Қазақстан Мемлекеттік Фармацевтика Академиясы

№5. Құрастырушыларды жоспарлау
және бағалау. Денсаулық сақтаудағы
мемлекеттік және жеке әріптестік.

- **Жоспарлау**- эканомиканы басқарудың құрамды бөлігі болып тапбылады. Ол мемлекеттік деңгейде (мемлекеттік жоспарлау), сала деңгейінде (салалық жоспарлау) аймақтық деңгейде (аймақтық жоспарлау), жеке кәсіпорындарда ұйымдарда және мекемелерде қолданылады.
- Сонымен қатар, жоспарлауды үй шаруашылық, жанұялық деңгейдек қолданылады. Мысалы: Жанұялық бюджетті жоспарлау. Кең ұғымды жоспарлау- болашақты болжау, белгіленген үлгіні құрұ, жоспарланған әрекеттерді соңғы шегіне жету.

- Жоспарлау әлеуметтік- экономикалық болжамдаумен тығыз байланысты.
- Болжам- бұл ғылыми гипотеза, экономикалық жағдайы туралы негізделген жорамал.
- Болжамдау жоспарлаудан көп вариантты және жорамалды сипатымен, сонымен қатар экономикалық үдерістермен құбылыстарды кең қамтыумен ерекшеленеді.
- Адамдарға бағынатын және қоғам басқара алатын үдерістерді ғана жоспарлауға болады.

Елдің әлеуметтік- экономикалық дамуын жоспарлау.

- Жалпы түрде жоспарлау бастапқы ақпараттарды өңдеу және өзіне таңдауды қосатын және мақсатты ғылыми дайындау, қаржыны анықтау мен оған жету жолын қарастыруға негізделген, дайындау үдерісі мен қабылданған басқару шешімін көрсетеді.
- Жоспарлау жасалу нысаны бойынша директивті, индикативті және стратегиялық болады.

Индикативтік жоспарлау

- Бұл нарық экономикасының қызметіне ықпал етудің негізгі әдістері, мемлекеттің әлеуметтік- экономикалық саясатын жүргізу құралы. Ол мемлекет шараларының ықпалынсыз қиын тиеді және экономикалық өмірдің көптеген мәселелерін шешуді қамтамасыз етеді. Индикативтік жоспарлау параметрлердің (индикаторлардың) жүйесін қалыптастыру үдеріс көрсетеді.
- Бұл серпін, құрылым, экономиканың тиімділігі, қаржы жағдайы, ақша айналымы, тауарлар нарығы және бағалы қағаздар, баға қозғалысы жұмеспен қамтамасыз ету, өмір сүру деңгейі және т.б тәрізді көрсеткіштер болуы мүмкін.

Қаржылық жоспарлау

- Қоғамдарда қаржылық жоспарларды құру үдерістерімен, олардың орындалуын бақылаумен, жоспарлаудан ауытқу себептерін анықтаумен байланысты басқару қызметінің түрі болып табылады.
- Ол басқару қызметінің бірі ретінде қажетті іс-әрекеттерді болжауға, барынша күтпеген жағдайлардың алдын- алуға мүмкіндік береді.
- Денсаулық сақтаудың маңызды және күрделі мәселелерінің бірі халыққа медициналық көмекті жоспарлау болып табылады.

- Денсаулық сақтау жоспары бұл мемлекеттік жоспардың, елдің экономикалық және әлеуметтік дамуының құрамдас бөлігі және денсаулық сақтаудың материалдық, еңбектік және қаржылық ресурстарын тиімді қолдануға бағытталған.
- Нарықтық экономикаға көшуде жоспарлау шешуші сипатқа ие болады.
- Халықтық тұрмыстық жоспарлар аймақтық және салалық болып бөлінеді.
- Денсаулық сақтау жоспарлары ең алдымен салалық болып табылады.

Орындалу мерзімі бойынша жоспарлар бөлінеді:

- ◎ АҒЫМДЫ
- ◎ Болашаққа

Ағымды жоспарлар бір жылға есептелген және болашақтық жоспарлардың құрамдас бөлігі болып табылады.

Жоспарлаудың негізгі әдістері:

- ◎ **Талдаулық әдіс;**
- ◎ **Салыстырмалы әдіс;**
- ◎ **Баланстық әдіс;**
- ◎ **Нормативтік әдіс;**
- ◎ **Экономикалық – математикалық әдіс.**

Денсаулық сақтау жоспары келесі негізгі бөлімдерден тұрады:

- Медициналық мекемелер тармағы;
- Медициналық ұжымдар үшін кадрларды даярлау қажеттілігі;
- Күрделі құрылыс;
- Денсаулық сақтау мекемелерін күрделі – техникалық жөндеуден өткізілуін қамтамасыз ету.
- Денсаулық сақтау бюджеті.

- Денсаулық сақтау саласы мекемелерінің жоспарларының негізін Үкіметтің денсаулық сақтау саласындағы стратегиялық бағдарламалары мен жоспарлары негіз болады.
- ДСҰ жоспарларында нақты іс – шаралардың атқарылатын мерзімдері мен оларды жүзеге асыруға жауаптылар нақты көрсетіледі.

Ең қажетті элементтердің анықтамасы келесі түсінікті береді:

- ◎ *Мақсаттың алға қойылуы*-қажеттілігі мен талабының қанағаттандырылуына кепілдендіретін, ұйымдар мен индивидуумдардың әрекетінің нәтижелері

- ***Адамзаттық қорлар***-таланты және тілегінің жүзеге асырылуы, түйіні мен қызығушылығы, жеке потенциалы, білімі, әдісі, экономикалық әрекетінің сабағы, түрі.
- ***Материалдық қорлар*** -бұл негізінен ақшалай немесе жекелей түрдегі қаржылық қоры.
- ***Материальды емес қорлар***-ұйымдар мен индивидуумдардың, технологиясы мен уақыты(басқару технологиясын қосқанда) репутациясы.
- ***Тиімді қолдану***-ұйым мен индивидуумдарды қолдану арқылы максимальды пайдалылығы әсерінен қорлардың жоюлуы.

**Назарларыңызға
рахмет!**